

Nro. 8.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juliusnak 27-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Nagy Britannia.

Irrlandiában, a' Londoni tudositások szerént,
lassan lassan helyre állitódik a' belső tsendesség.
A' pártos lakosok közül különbkülömbféle tsatak-
ban el hullottaknak a' száma 24000 emberre téte-
tik; a' még életben maradtak is engedelmesked-
vén a' közöttök hi hirdettetett Kir. proclamatió-
nak, fegyvereiket és vezérjeiket a' Kir. seregek ke-
zekbe adják; és ha így fog a' dolog menni nem
sokára tsak a' szomorú nyomdoka marad a' mos-
tani Irlandiai veszedelmes pártütésnek.

Pith minifter, a' ki minapi duellirozásától
fogva sem a' Parlamentum gyülléseiben, sem a'

H

Kir. udvarnál meg nem jelent, hanem beteges állapotja miatt töbnire falusi jószágában lakott, *Julius 5 ikén* el ment *St. Jameshe* a' Király udvarlására, a' melly alkalmatossággal, hofszasan bezzellett vele magánosan ő Felsege.

Úgy lattzik, mintha a' *Londoni* ministerium is el hitette volna már azt magával, hogy a' *Tuloni* Fr. flottán lévő Fr. seregek nem másuvá, hanem Egyiptomon keresztül a' napkeleti Indiára fognának marsirozni; mellyre nézve parantsolatot is adott ki az ott lévő N. Britanniai hadi és hajó seregeknek meg szaporitások végett. — A' *Portagalliában* lévő Anglus seregek is oda fognak vitettetni; a' mellyeket *Blankett* Commodore vezérlése alatt egy flotta fogja kísérni. Ennekfelette, a' leg nagyobb sietséggel 6. regiment katonaság fog oda küldettetni.

Az a' flotta is, a' melly a' *Jó Reménység fokától* ennekelőtte már ki indúlt, az Afrikai élzaki tenger partok és *Ile de France's* *Burbon* szigetek közt mondatik vigyázni.

Liszabonából iratik, hogy azok a' *Marsiliabeli* hajósok, a' kik leg jobban értenek a Levantai kereskedéshez; már egynéhány hólnapokkal ennekelőtte ki küldettettek volna az Egyiptomi tengeri partoknak meg vizsgálására; és hogy az azon tartományban lévő Fr. Consul, az oda való gazdag Zsidókra bizta volna azt, hogy mindenféle tábori eleséget szereznének, és vitettetnének az *Alexandriai, Rosettei, és Damiettei* magazinumokban: Ennekfelette, hogy még tavaly nyáron egy Fr. hadakozó Saluppe küldetett volna *Ile de France* nevű Fr. szigetből a' véres tengerre, az azon lehető hajokázás módjának szoros meg vizsgálására.

„Mindezekből, így szóll egy *Londoni közönséges levél*, azt a' következést lehet tsinálni, hogy a'

Bonaparte fő vezér tengeri expedíciójának első tárgya Egyiptom, második tárgya Angliának napkeleti Indiai örökségei légyenek. E végre Egyiptom fog az öfve gyűllésnek hadi piacza lenni, a' hová ő idővel új coloniát, avagy lakosokat fogna bé ültetni. Meg lehet; de, *igy beszél továbbá a' Londoni levél*, a' mig ő napkeleti Indiai örökségünkhöz juthatna, számtalan nehézségeken kell nékie által menni. Tagadhatatlan dolog, hogy a' lég jobb idő czikkelyét választotta az *Egyiptomba* való menetelre, a' hová *Junius* havában, hogyha kedvezők a' szelek, 14 nap alatt könnyen el mehetnek a' *Marziliái* magános hajók. De *Alexandriának* kettős, és eléggé tágas kikötő helyei telyefséggel nem bátorságosok, és az Egyiptomi tengeri partoknak elégtelen mélységek miatt, igen nehéz és veszedelmes a' szárazra való kifzálás. Az Egyiptomi kikötő helyekbe való bé evezés, sok helyen; tsak nem minden esztendőben lehetne lenné tétetődik a' *Nilus* vize által oda hordatott fővény halmok miatt.,,

„És ambar oda juthafson, 's hadi népével együtt szereztséssen ki szálhafson is a' szárazra *Bonaparte*, de még onnán is igen sok akadályokon kellene nékie erőt venni Indiára való útjában. Az Egyiptomi *Mammelukok* ugyan, avagy *Renegatok*, az az; a' Mahometána vallásra állott keresztények, a' kik 8000 főből álló katonaságot tartanak; a' magok állapotukhoz képpeft, nem nagy akadályt fognak tenni a' Francziáknak; de 2) hol veszi azon ármádia a' táplálását; egy olly tartományban; a' melyben tellyefséggel semmi policzia nintsen; és ha Francia hajók vinének is utánna eleséget, bizonyofsan el fogdosnák azokat az Anglus hajók. — 3). A' tudós utazóknak jegyzéseik szerezént; igen veszedelmes szokott lenni a' veres tengeren, s kivált annak északi részén való hajokázás. — 4) Az idegen hajók előtt isméretlen ez a' tenger, az oda való

hajósok pedig tudatlanok. — 5). Az artilleriának, és tábori munitzióknak által vitetések tsak nem egefz lehetetlenség. — 6). Lehetetlen a' Francziának *Iste de France* mellett annyi szállító hajókat öfzve szerezni, a' mennyi a' Fr. ármadiának, és bagazsiaiának, *Jeddából* a' *M. labáriai* szigetekbe való által vitelekre meg kívántatik. — 7) El nem kerülketik az Indiai vizekben lévő Angliai hajóknak szemes vigyazásokat. 8) Bátor ki izálhatnának is a' Fr. seregek *Indiába*, de még is a' hofzas és nyomoruságos hajokázás, az ellenség esméretlen földjén való utazás, a' szokatlan levegőég, 's több eféle előre nem látatható környülállások miatt, annyira meg fognak azok kevesítettetni, hogy, hatsak más váratlan történetek közbe nem esnek, semmi okok nem lészzen az Indiai Anglus örökségeknak a' töllök való félelemre.,

Az Angliai közönséges levelek is ki calculálták már azt, hogy két uton mehet *Bonaparte* *Alexandriából* napkeleti *Indiába*. Az *első* és rövidebb 557 Német mélföldet foglal magában, a' mellyekből szárazon, és *Szyriának* igen heves pufztaságain 193, a' vizen pedig 364 mélföldet kelletik tenni. — A' 2-ik és hofzszabb út 857 Német mélföldre nyúl ki, a' mellyekből szárazon, *Suezen* keresztül tsak 10; vizen pedig 847 mélföldet kell utazni.

Az Angliában lévő Fr. fogoly katonáknak felteréltetésekre, ismét egy *Nicu* nevü Agens küldett *Londonba*.

Francia Respublika.

A' Fr. Directoriumnak azon végzése, melly a' *Párisban* titkon lappangó Anglusoknak, 's több gyanús idegen nemzetbeli embereknek ki keresésekre nézve, a' házaknak éjjeli meg visgaltatásokról *Julius 6-ikán* hozatott vala, még azon napon a' több

Francia Respublika Departamentumjaira és várfaisaira is ki terjesztetett.

Annak hitelesebb való tételére, hogy a' *Tuloni* Fr. Expeditionnak, bizonyosan az Anglusoknak napkeleti Indiában való örökségeiknek el foglalattása lett legyen a' leg főbb tárgya, abból akarják a' Parisi közönséges levelek meg mutatni, hogy az ennekelőtte 7 vagy 8 hólnappal *Richery* Admiralis kormányja alatt *Brestből* ki evezett 6 linea hajóból, és egynéhány fregatból álló Fr. flotta, melynek czéllya titokban tartatott, és azóltától fogva arról senki nem is emlékezett, egyenesen napkeleti *India*-ra utazott, olly véggel, hogy a' Pérsiai tenger öblében varja el, 's vigye tovább a' *Bona-parte* vezérlésére bizatott armádiát,

A' Fr. Rérepublikának belső osztályaiból A. Belgiomba marsirozott Fr. seregek, egynéhány napig tartott pihenések után, a' *Moguntziai* armádiához menni parantsoltattak. Minden ezen armádiától szabadsággal honnyaikba botsattatott hadi tisztek és köz katonák parantsolatot vettek a' hadi Minifertől, *Schœrer* Generalistól az eránt, hogy minden késedelem nélkül mennyenek vissza azon seregekhez, a' melyekhez tartoznak. Az ezen armádiát eddig commandirozott *Hatry* Generalis, a' Batáviai Respublikában lévő Fr. seregeknek, az ezeket commandirozó *Joubert* Generális pedig a' *Moguntziai* armádiának fő vezérjeive tétettek.

Az Angliai Fr. armádiának mostani fő vezérje *Kilmaine* Generalis a' *Belgiumi* tenger partoknak, 's az azok mellett táborozó Fr. seregeknek és védelmező készületeknek meg vizsgálásokra ment. — Zélandiának fő és erős városa *Flessinga*, melly a' *Scaldis* vizének Német tengerbe való bé omlásánál fekszik, újabb erősségekkel szaporittatik, és mivel az Anglusok által minap el rontatott, *Slykeni* vizi tsätornák már jobbadon helyre állitattak,

azonon *Ostendebe* fognak menni a' Scaldis vizében ki készítettett hajók. — A' *Dünkerkai* kikötő helyben is egy flottilla, avagy flottátska készített ki, melly tizenkét 36 — 12 ágyus hadakozó hajókból áll, és ennek is nem sokára ki kell onnan a' tágas tengerre evezni."

A' *Szelzi Conferentiáknak* végződése után *Francois Neufchateau* Ex-Director, onnan lett elmeszetele előtt, illyetén foglalatú levelet irt az Alsó Rénusi Ofztálynak Centralis Kormányfzékjéhez: „Polgárok! mivel már vége vagy az én követségemnek, innen el megyek, hogy számot adjak arról a' Fr. Directoriumnak; mellynek hatalmába áll annak közönségsé való tétele. — Mondhatom, semmi nints abban, a' mi nyughatatlankodásra való alkalmatofságot szolgáltatathatna. Ide nem hagyhatom addig *Szelzet*, mig a' Kigyelmetek erántam való jó indulatját, és ezen Ofztálynak hozzám mutatott jóságát meg nem köszönöm 's. a. t. Páris felé vett utjában *Julius 7-ikén Moguntziában*, 9-ikén *Koloniában*, 12-iken *Achenben* vólt, és mulatott is egy kevésbé, 's mindenütt nagy tisztelettel és emberséggel fogadtatott.

Olasz Ország.

A' *Turini Udvarnak* *Majlandba* küldetett követje *Marquis de St. Marsan*, és *Brüne* Fr. Generalis között szerzett békeféges alku, 12 cikkelyt foglal magában, mellynek 1. 2. 3. 4. 5. és 6-ik cikkelyei egyenesen a' Féls. Szárdinai Király Statusainak külső és belső tsendefiségét tárgyazzák, és erre való nézve határozatott az is meg, hogy a' *Turini kastélyba* Fr. örizet helyhezettélsen, úgy mindazáltal, hogy az azt commandirozó tizt az abban lévő Kir. kormányozó tiztnek hire 's meg egyezése nélkül, semmit leg kifsebbet is nem mivelhelsen, és hogy a' kastélyba bé menő Fr. katonák sem a' városba bé menni, sem annyival inkább,

a' lakosoknak terhekre , és sérelmekre lenni ne mérefzellyenek. —

A' 7 ik czikkely ereje szerént, tsak két! hólná-
pig fog azon kastélyban a' Fr. katona őrizet lenni,
hogyha mindazáltal az alatt a' Szárdinai Király
és a' Fr. Directorium ezen tárgy eránt más vég-
zést hoznának, még továbbá is. 8) tsak egyedül
az Alefsandriai kastély hagyattatik meg a' Fr. trup-
pok birtokában. — 9) hogy a' Fr. seregek kezek-
ben lévő *Coni, Tortonai, Cherascoi* és *Cévai* erős-
segekre nézve egy Francia, és egy Piemonti ha-
di tizt határozzák meg azokat a' tárgyakat, a'
mellyek az egymásközt való jó harmóniának és
tsendefségnek fenn tartására szükségesek lesznek.
10). Arra kötelezte magát a' Fr. Directorium, hogy
nemtsak *Piemontnak* belső tsendefségét állandóul
fenn tartani kívánnya, hanem hogy azoknak, a' kik
a' Szárdinai Királyi igazgatást valaha meg háborita-
ni igyekeznek, sem egyenesen, sem távólrol, so-
ha segítségekre nem lesznek. A' melly végre 11)
Piemontnak határain egy hirdetményt fog *Brüne*
Generális közönségessé tétetni, és a' tsendefségnek
állandóul való fenn tartására, minden kezében lé-
vő eszközökkel élni. — 12.) Sem a' *Liguriai*, sem
a' *Cisalpina* Republikáknak meg nem fogja azt
engedni, hogy valaha bántásokra légyenek a' Szár-
diniai Kir. Statusoknak.

Ezen Conventionak végződése után néhány
napokkal, ugymint Julius 3-ikán, egy 1800 főből
álló Fr. katonaság ment-bé a' *Turini* kastélyba, a'
melly napon *Turin* városa, és azon tartomány
lakosainak meg nyugtatásokra egy hirdetményt
tétetett közönségessé a' *Turiai* fő Kormányozó,
Marchese de Thaon. Ebben nyilván elő adja azo-
kat az okokat, a' mellyek a' *Turini* kastélynak
Frantziák kezébe való adatására indította a' Fels.
Királyt, ugymint a' *Liguriai* Respublika által el-
lene inditatott, nem várt, és nem is érdemlett ha-

dat; az ennek, és Piemonti partos jobbágyainak kedvező hadi szerentsét, a' háborúnak kétséges ki menetelét, a' hadi terhek alatt már is nagyon nyögött kedves jobbágyainak megkönnyebbitéseket, a' mostani háborúnak Francia Respublika közbenjárása által lett félbe szakadását, és a' külső 's belső tsendefségnek helyre lett állítását, 's ennek allandóul való fénn tartatását.

A' *Turini* udvar és *Ligurini* Respublika közt Fr. Directorium közbe járása mellett szerzett békességnek egyik czikkelyében az is meg határozott, hogy a' Piemonti partos jobbágyokra nézve örökös amnestiát, avagy meg bocsátó kegyelmet hirdettetne ki a' Király. Tellyesítette is Felséges iğretét Junius 29-ik napján közönségelse tétetett hirdetményében, a' mellyben azoknak, a' kik ezen környüállások közt idegen tartományokban le telepedni kívánnak, tellyes szabadságot ad Piemonti ingó és ingatlan jószágaiknak el adatására,

BCU Cluj Német Ország. library Cluj

A' Raftadi Congressusnál lévő Fr. deputatus ministerek, ugymint: *Bonnier*, *Jan Debry* és *Robberjot*, által adták a' Német Országi békességet elfközlő deputationak azon directorialis végzeit, a' melly által nékiek tellyes hatalom adattatott a' békességnek tökéletes el végzésére, és magok kéz irásaikkal való meg erősítésére.

A' *Julius* 20 ik napján, 6-ik szám alatt költ *M. Kurirnak* 94-ik lapján félbe szakadott Imperialis végzésnek további folytatása.

„A' mi az utolsó Fr. Jegyzésben említett ó és új *Breysak* közt építetendő commercialis hidat illeti, arra azt jegyzi meg az Imperialis Deputatio, hogy minthogy már illyetén hid vagy on azon környéken, szükségtelen volna más commercialis hidat

építeni; és ámbár nagy szükség volna is arra, még is azt a két Rénussal határos Statusnak hire, és meg egyezése nélkül mivelni nem lehetne; következőképen nemtsak a' szomszéd Német Fejedelmeknek, hanem a' Császárnak is meg kellene annak építésében egyezni."

„Ugy tapasztalta az Imperialis Deputatio, hogy már moit hajlandób legyen a' Fr. Kormányfő a' Rénus tulsó partyán lakó Német Országgi nemeseknek örökségeiknek birtokában való meg hagyásokra, úgy mindazáltal, hogy őket bizonyos határok közzé szorítsa. Ugy de sok örökségek találtnak azon a' környéken, a' melyek noha tsak nemes fundusok, mindazáltal ollyatén Statusokhoz tartoznak, a' kiknek vokok és székek vagyon az Imperialis Diétán. Tehat olly bizodalomban vagyon az Imp. Deputatio, hogy ezekre nézve nemtsak semmi helye nem leszen a' Fr. Kormányfő által ki nyilatkoztatott modificationnak; sőt inkább a' békefőnöknek tökéletességre leendő menetelég meg fogja őket örökségeiknek szabados birasában hagyni, azokat és az azokból való jövedelmeiket a' sequensum alól fel szabadítani, eddig szenvedett károkat vissza téríteni, és meg fogja engedni, hogy azokat, vagy azon módon tovább is birhassák, mint eddig birtak, vagy pedig minden taksa és adó nélkül el adhassák.

Utollyára akként nyilatkoztattak ki magokat a' Fr. ministerek utolsó Jegyzésekben, hogy az egyházi Institutumoknak *dependences*-ei a' Rénuson túl a' Fr. Bespublikához, a' Rénus jobb partyán lévők pedig az Imperiumhoz tartozzanak. Ezen szókat *Dependencias, Etablissementes ecclésiastiques*, sokféle értelemben lehet venni, p. o. ide tartoznak, az úgy nevezett *Pia Corpora*, az az, az Universitásoknak, Oskoláknak, isptályoknak, az Özegek és árvák' szamokra rendelt kaszáknak, közeségeknek, és más világi Társaságoknak örökségeik, és tehetségeik. Ezokáért szükség leszen előre meg határozni, mit értettnek legyen a' Fr.

deputatusok a' *Dependences*-eken? fekvő vagy ingó jószágokat e'? mit kellyen a' töke pénzekkel mivelni? Ingyen kapja e' meg azon *dependenceseket* az , a' kinek azok adattatni fognak? Tsak a' mostani terhekkal fogja e' azokat meg kapni , vagy pedig több terhek is fognak azokra vettetni? végtére, kiknek fognak azon *Dependences*-ek adattatni."

„Az Imper. Deputatióinak azon jegyzéseire, a' mellyeket Martiusnak 3-ik, 11-ik, és Majusnak 18-ik napjain a' Fr. deputatusokkal közlött, mind ekkorig semmi választ nem adtak. Ahozképeft szükség leszen azokat is , mint igafságos felteteleket jól meg fontolni, azokra ugy, mint illik, és a' mint az Imp. Deputatio reményli , felelni , és a' Fr. Kormányzéknek azon mértékletességét , mellynek más alkalmatofsággal is elegendő próbáit adta, a' Német Birodalom eránt mostanis ki nyilatkoztatni."

A' Pruffziai uralkodó Királyné Julius 13-ik napján *Charlottenburghan* le betegedvén , szerentsésen egy herczeg affzonykát szült e' világra. — A' Kir. hódolásnak alkalmatofságával , 300 tallért ajándékozott a' *Berlini* Zsidóság az invalidus katonák számára, egymás valaki pedig 200 tallért — Julius 7-ik napján igen fényes bál volt a' Királyi várban, mellyre a' Kir. herczegek 's herczeg affzonyok, az ott lévő Európai udvaroknak követjei és a' *Berlini* uraság is meg hivattattak. A' hivatalosok , az úgy nevezett tágas fejer palotában tánczoltak, melly rendkívül való fényességgel kivált világosittatva. — A' bált gazdag vendégség követte.

Elegyes Dolgok.

Az Orosz Birodalomnak fekete tengeren lévő hadi ereje, tizenöt 74 ágyús linea hajóból ; hat 50 ágyús fregatból ; hat 36 ágyús fregatból ; hat 28 ágyús fregatból, és három 12 ágyús kutterből áll, ide nem szamlálván azokat az evező lapátos

hajókat, a' mellyeknek nagy hafznok lehet a' flotta mellett. Mind ezek a' hajók, a' midőn kedvező szél szolgál, 24 óra alatt a' Konstantzinapolyi canalisban lehetnek. — Az Orosz Császár világos engedelmé nélkül, semmi idegen nemzetbeli embernek nem szabad azon Birodalomba bé menni. — Hét Irlandiai Catholicus püspökök igen szép és hathatos pafztori leveleket küldöttek, 's hirdettettek ki az alattok levő megyékben, a' mellyek által a' Királynak és törvényeknek tartozó engedelmezségre intik és kéri a' lakosokat. — A' Cisalpiná Respublikában is meg tiltatott az Anglus miveknek és portékáknak bé vitetése és arultatása. — A' Liguriai hadi seregek egészlen ki költöztek a' Szárdiniai koronához tartozó Piemonti tartományokból; e' mellett az Insurgensek is le tették fegyvereiket, minekutánna közönséges amnestia hirdettetett volna ki közöttök. — A' Máltai fog házában 4500 muzulmanokat találtak a' Francziak, a' kik t. i. az Afrikai rabló hajókról a' Máltai hajosok által el fogattattak. Ezek fel fognak azon Máltabeliekkel tseréltetni, a' kiket a' közép tengeren a' muzulmanok el fogdoftak. — A' Toskanai nagy herczegség ármadiája 20000 emberre szaporitatik. — Melly szorgalmatos fonók legyenek az Angliai hajadonok, meg tettik a' következő példából: Egy Narragh-Mórei kis aszony *Kenting Márta* 6. jutalmat tett fel azoknak számokra, a' kik legserényebben, és leg fajnabb fonalat fognának fonni. Ezen jutalmaknak el nyerésére 40 hajadonok gyűltenek öfzve rokkáikkal együtt a' nevezett kis aszony háza előtt való tágas piacra, és idejek vagy korok szerént egy nagy circulusba ültek, mellynek közepére tétetett asztalra helyhezttettek a' jutalmak, a' mellyek igen szépen készült rokkákból állottanak. Az első jutalom mellé egy szép fejkötő, és egy betses bársony színű selyem materiából való palást; a' másodikhoz hasonlóképen egy szép fejkötő, és egy himzett virágos muselinből tsinált előkötő vóltak ragasztatva. — A' kis aszony által

adatott jelre egyfzeriben a' 40 rokkák kerekei mind meg indultak, és az egész fonásbeli vetélkedés alatt jádzottak a' muzsikások, melly vetélkedés minek-utánna egy egész órát tartott volna, a' fonalak meg vizgáltattak, és a' legserényebben 's legfajnában fonó hajadonoknak adattattak a' jutalmak, a' néző sokságnak jelenlétében. Annakutánna tánczba ugrottak a' fonó hajadonok, és az egész este külömbkülömbféle frísitő italokkal és süteményekkel meg vendégeltettek, két sátor alatt, nemcsak ö magok, hanem az oda gyült kedveseik és rokonjaik is. Hasonló mulatsággal töltötték el azon este a' nevezett *Lady*, vagy kis ásszony szülei házába gyülekezett szép vendégek. *Igen jeles ösztön az industriara.*

Nemcsak illy tsekélységekben, hanem közönségesebb hasznú dolgokban is szoktak Angliában vetélkedések lenni. *Arthur Young* igen híres Anglus mezei gazda egy olly szántó eszköz nemét talált, mellyel nemcsak jobban, hanem rövidebb idő alatt, és kevesebb marhával lehet szántani, mint a' régi szántó eszközökkel. Ö, találmányának hasznos voltát közönségesen meg akarván mutatni, egynéhány gvinéből álló jutalmat tett fel annak, a' ki leg jobban, leg kevesebb iga vonó barommal, és leg rövidebb idő alatt fel fogná a' ki mutatandó földet szántani. (Egy gviné 9 forintot, 16 krajtzárt és 2 pénzt tesz Angliában.) A' vetélkedés a' múlt télen történt a' *Suffolki* Grófságnak *Lewes* nevű mező városában, mind a' vetélkedők, mind a' nézők nagy számmal gyűlvén a' vetélkedésnek piaczára. A' jutalmat adó biráknak előülöje amaz Európában leg híresebb mezei gazda *Sir John Sinclair* volt. Hat szántók szántottak egymás mellett, mindenik különös szántó földet. A' *Young Arthur* bérese 2. ökörrel és maga volt mind az ostoros, mind az eke szarva tartó. — A' többi mind négy négy ökröt fogott szántó ekéje eleibe, és más volt az ekeszarva tartó 's más az ostoros. Még is mindazáltal 5 ora és 60 minutum alatt

egy egész földet meg szántott a' *Young* bérese magánosan, három vagy 4. minutummal előbb a' többinél, és mindenütt 3. izzel, vagy czollal bellyebb járt a' szántó vasa mint a' többié; következésképen ő nékie itilték a' jelenvölt birák az első jutalmat. — Skotziában is gyakorta esnek illy hasznos vetélkedések a' mezei gazdaságnak nagyobb tökéletességre való vitele végett. — Az előttünk eléggé esméretetes *Blanchard Bourdóban*, a' múlt hólnapban 49-edszer utazott a' levegő égbe. *Julius 10-ikén*, *Párisban*, égy *Garner* nevű allzony is próbat tett a' levegő égbe való hajókázással, a' melly szerentsésfen is végbe ment. A' fel repült ballon 4 óra mulván botsátkozott le a' földre. Mivel ő vólt az első az allzonyi nem közt, a' ki a' levegő égbe fel menni bátorkodott, 200,000 embernél több nézői vóltak. — *Londonban* nem kevés sensatiót okozott Máltának a' *Francziák* által lett el vétetése.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Néhaj boldog emlékezetű Felséges Mária Krisztina Fő Herceg Asszonyunk Tek. Nem. Baranya V. Megyének alsó részében helyheztetett Bélyet Fényes Uradalomnak vólt Kegyes és jól lévő Birtokosának, igen Kegyelmes Anyánknak, még mostanság nem várt szomorú halálán kesergő Versek.

Oh szerentsétlen nap! hát tsak igaz Hír e'
 Hogy meg hólt *Krisztinánk* a' mint van az híre.
 Felséges Asszonyunk, a' mi kegyes Anyánk.
 El költözött tőlünk már hízi Baranyánk.
 Így víg nótánk (c), mellyel ditsekedtünk máskor,
 Éppen illyen idő tájban aratáskor,

(c) Tzélozok az 1793-dik Elztendőben Szent Jakab Havának 2-dik napján — nyomtatásban

A' midőn gabonánk már egészen meg ért,
 's Kegyelmes Allzonyunk Neve napjára ért;
 Egészen halotti gyászban öltözködik,
 Szívünk a' bánatok árjával küszködik.
 Mert kegyelmes Anyánk halálának híre
 Emélt, sebeinknek nints gyógyító íre.
 Oda van; ah! oda van leg drágább kintsünk,
 Jó Földes Allzonyunk! (áh kire tekintsünk)
 A' ki a' mint kegyes szemekkel ránk nézett,
 Ugy sok javaival gyakorta tetézt;
 's Bátor, nem esmért is személyesen soha
 Edes Anyánk helyet vólt, és nem mostoha.
 Lelki testi áldás minthogy ékesíté,
 Nyomorúságúnknak tüzet hívesíté,
 Bölts elméje szentül intézte dolgunkat,
 Miólta vezérel s rá bóztak magunkat.
 Uralkodott rajtunk igaz kegyességgel,
 Ritka; 's valójában példás szelidséggel;
 Alatt Valóinak vólt valamint Feje
 Ugy a' rájok folyó jótétek' kútfeje.
 Innét nem tsak Földes Allzony 's Fejedelem
 Vólt; de gyönyörűség, 's népenek védelem.
 Azért ötét köztünk minden Rend siratja,
 Vigasztalhatatlan lévén nagy bánatja,
 A' kinek terheit mindég könnyitette;
 Most szemeit igen még könyvesítette.
 Minden mint meg annyi bús *Andromedával*,
 Fáraftódik sűrű könyhullatásával,
Narcissussal válik annyi sós kútfővé,
 Ez a' méltó bánat léven tsak az övé:
 Azok a' Szegények a' kiket segített,
 Vagy egy; vagy más móddal a' kikkel ő jól tett;
 A' kiket a' porból életben fel emelt,
 Vagy ha vigasztalást várt tőle, 's nála lelt

közönségsé tett Nagy neve napjára írt hálá-
 ftatos tiszteletem verseire. —

Kiknek zsákjaikat búzával meg tölté,
 Vagy más tekintetben pénzt rájók költé (d);
 Most ezek egy formán jajgatják, 's egy sorban
 Fejek koronája le esvén a' porban.
 Minden jóknak ofztán mutató tüköre
 Vólt *Nagy Anyánk*, a' kit a' halál el töre!
 Istenem! Baranyánk egy szájjal meg valja,
 Hogy e' történetet zokogva fájlalja:
 Balsamot sebünknek csak nálad keresünk
 Ah! ah! meg nem adtad elébbi kérésünk,
 Midőn *Nagy Anyánk*nak könyörgénk éltéért:
 Hát jó szível vesszük mit jóságod ránk mért.

(d) Meg jegyzém 1793-dik Esztendőbéli, Szent Jakab Havának 24-dik napjára, a' Néhai Fel-séges Fő Hertzeg Asszonyoknak nagy neve nap-ja tiszteletére készített írásotkában, hogy az üdvezült Fő Hertzeg Asszonyhív Alatt-valói eránt ezen alsó Baranyai Uradalmában, midőn valamelly szerentsétlenség által meg fosztattak vagyonaiktól, különös kegyelmességét méltóztatta tapasztaltatni. Közönségessen pedig több főtémenyei között, az ügye fogyottak segedelmére, minden esztendőnként ezer tallérokat ofztogattatott ki. Most ezt is hozzá adom; hogy izomorú halálát meg elő-zött betegségében, a' szegények számára, minden Ekklesiákban, külömbség nélkül, az Ekklesiák mennyiségéhez képest, két ízben, szép summa pénzt ofztatott ki, mellyből az arányosság szerént, (Proportio) az ide való Ekklesiának jutott először 15 fl. másodsor 12 fl. 30 kr. Betegségből lett fel gyógyulása után pedig minden Ekklesiáknak külömbség nélkül, 10 font viafz gyertyákat; a' Lelki Pásztoroknak 18; a' meltereknek Cántoroknak 4 Rft. a' Harangzóknak 1. Rft. ajándékozni méltóztatott.

Felséges Anyáknak adj már nyugodalmat
 A' világi után örök birodalmat
 De tartsd meg 's éltesd Albert Hertzegünket,
 Kegyelmes Urunkat!, 's kösd bé így sebünket.
 Adjad késő jussunk ily szomorú mára,
 Melly miatt olyanok vagyunk mint a' Mára
 Vagy ha bölts tetszésed éltét határozta,
 's Szent gondviselésed végét közel hozta,
 Világi pályája 's Birodalmi után
 Tsendessen szállítsd ki, 's az üdvösség után
 Helyheztesd a' Menyben: örök ditsössége
 Hogy légyen néki is, mellynek nem lessz
 V E G E.

Irta Szalay György Tek. Nem. Baranya Vármegyében, a' néhai Felséges Fő Hertzeg Asszony Bélyei Uradalmában lévő Daróczi Reformatus Pap, az üdvözült Fő Hertzeg Asszonymnak gyászos kesergője. Szent Jakab Havának 12-dik napján 1793.

Híradás.

A' vólt *Mosoni*, most pedig *Magyar Csári Cs. K.* privilegiált szőr matériá és fajn posztó fabrika kivánnya külföldi barátjainak tudokra adni, hogy ismét meg fogja a' Pesti országos vásárokat, 's közelébb a' jövő sz. János fő vétele napján esendőt látogatni, és arra igen fajn, és középzerű fajn $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, és $\frac{1}{4}$ — széles posztókat, kazemirt, és fél posztókat vinni. Az áruló börtje a' vásár útzában a' *Basilits György*, 26. szám alatt lévő házában fog lenni.

*

Egy *Bikfalvi Falka Sámuel* nevű Erdély Országai Izámazásu, igen jambor, betsületes, és szorgalmatos ifjú, hat elztendeig való itt lakása alatt olly nagy tökéletességre vitte a' fajn rajzolásnak, réz táblára való és betű metzésnek mesterségét, hogy méltónak itiltetett arra, hogy a' Pesti Kir. Universitás Typografijához 800 forint elzendei fizetéssel betű metzőnek le küldettesék, a' hová ennekélötte három héttel már le is ment.